

faldt en Bemærkning, som kunde mistydes. Han skelnede mellem, om Embederne var gode eller ikke, og mente, at de bedre Embeder trængte ikke saa haardt. Det er imidlertid ikke Trangen, det her drejer sig om. At et stort Antal af disse Embedsmænd trænger meget haardt, er et vægtigt Moment, men selve Retskravene have ikke noget at gøre med Trangen, og at det moralske Retskrav er til Stede, antager jeg ikke, der er ret mange her i Salen, der benægte. Ud fra dette Synspunkt staar saavel Staten som den Stand, der her er Tale om, sig bedst ved, at Retskravet som saadant bliver opfyldt, da dette er i fuld Overensstemmelse med Rigsdagens Praksis i Almindelighed.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (*Enevold Sørensen*): Det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (J. C. Christensen) mente ikke, at jeg havde Ret til at sondre mellem Præsternes Ret til deres Lønning efter Kapitelstakst og Pensionisternes Ret. Ja, der er dog den store Forskel, at den Del af Præsternes Indtægt, som bestaar i en Tiende, den er nu afløst ved Tiendeloven, blev afløst ved at kapitalisere 25 Gange Gennemsnittet af Kapitelstaksten i 10-Aaret 1892—1901. Pensionistens Ret begrunder sig derimod paa, hvad der er tillagt ham af det Embede, han sidst beklædte, i saa og saa mange Tønder Byg at udbetale efter Kapitelstakst, og det er jo en Værd-sættelse, som slet ikke berøres af Tiendeloven. Der har man imidlertid gjort den Undtagelsesbestemmelse i Tiendeloven, at ingen Præst skulde komme til at udbetale sin Forgænger et Pengebeløb pr. Tønde Byg, der var større end det, han selv fik. (*Halsted*: Ja, det er rigtigt nok!) Efter § 22 i Tiendeloven er Tienden afløst paa den der omtalte Maade, ogsaa den Tiende, der er henlagt til Embeder og Bestillinger. Tiendeloven indeholder intet om, at for saadanne Tienders Vedkommende, der ere henlagte til Embeder, skal man alligevel blive ved det gamle paa den Maade, at naar Kapitelstaksten i et Aar er højere end den afløste, skulde Statskassen udrede til vedkommende Differencen. Formodentlig maatte der da ogsaa have været en Bestemmelse om, at naar Kapitelstaksten var lavere, skulde Indehaverne af Præsteembederne indbetale — det maatte vel saa være til Amtstuerne — Differencen, saaledes at de stadig faa den Del af deres Løn, der udredes i Tiende, udbetalt efter Aarets Kapitels-

takst, denne være højere eller lavere end den i Tiendeloven fastsatte Gennemsnitskapitelstakst.

Man kan derfor ikke sige, som det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds udtalte, at det, der er sket, er en Beklappelse af Præsternes Rettigheder. Det er det ikke. Det kunde jo ogsaa være blevet en Forhøjelse af deres Lønning. Da Tiendeloven blev vedtagen, vidste Rigsdagen intet om, hvorvidt Kapitelstaksten vilde bevæge sig opad eller nedad. Den kunde ogsaa være gaaet nedad, og saa vilde det have været til Fordel for Præsterne og andre Tiendeejere, at den var bleven beregnet efter 10-Aaret 1892—1901. Nu bevægede den sig opad. (*Halsted*: Nedad!) Nej, Kapitelstaksten bevægede sig opad. Derfor kan jeg ikke sige andet end, at der er ingen Tiendeejere, der har noget Retskrav paa fra Statskassens Side at faa et direkte Tilskud i Anledning af Tiendeloven. Og da vi vedtog Tiendeloven, var det jo heller ikke fra nogen Side tilsigtet, at man vilde gaa nogens Ret for nær eller beklippe den, og det er ikke gjort.

Men kan den Omstændighed, at adskillige af de Præsteembeder, som have faaet deres Tiende afløst, have faaet en mindre Indtægt i alt Fald i Fjor og i Aar, end de hidtil have haft, bidrage til at aabne Øjnene ogsaa paa dette høje Tings Medlemmer for, at Præstelønningerne for Tiden ere meget smaa i Forhold til den Højde, andre Embedslønninger efterhaanden ere naaede til, for smaa til, at vi vedblivende kunne vente at trække dygtige Kræfter til disse Embeder, ja, saa er der jo allerede naaet en Del. Muligvis kan det bidrage til at aabne Øjnene for, at der maa træffes Foranstaltninger til at forbedre Lønningerne, og at man under disse Overvejelser rimeligvis maa komme til, at vi ikke — saaledes som det jo altid tidligere har været Forudsætningen — ved Præsteembedernes Regulering kunne blive ved en i sig selv hvilende Lønningslov, altsaa blive ved en Lønningslov, som udelukkende holder sig til de Midler, der for Tiden ere henlagte til Præsteembedernes Lønninger, uden at Statskassen yder noget direkte Tilskud hertil. Om Tiendeloven bør give Anledning til et saadant direkte Tilskud, skal vedblivende være Genstand for Undersøgelse.

Andreasen: Den højtærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet angav som Grund til, at han ikke kunde modtage mit Ændringsforslag, at vedkommende